

පැසිපික් කිරි ඉස්සන් වගාව *Litopenaeus vannamei*

ශ්‍රී ලංකාවට හඳුන්වා දීම

<p>ලෝකයේ ඉස්සන් නිෂ්පාදනය සඳහා පැසිපික් කිරි ඉස්සන් (<i>Litopenaeus vannamei</i>) ගේ දායකත්වය.</p> <ul style="list-style-type: none"> ඉන්දියාව, චීනය, වියට්නාමය, තායිලන්තය, කැම්බෝජියාව, බ්‍රසීලය, ඉක්වදෝරය, චෙකියෝවා, ගෝනමාලාව, හොන්ග්කොං රාජ්‍යය, තායිවානය, ජපානය, කොලොම්බියාව, කොස්ටරිකාව, පැනමා රාජ්‍යය, පිලිපීනය, කියුබාව, ජමෙයිකාව, බහාමාස් රාජ්‍යය, මේ වන විට මෙම ඉස්සන් විශේෂයේ ප්‍රධාන වගාකරුවන් වී ඇත. ලෝකයේ ඉස්සන් නිෂ්පාදනයෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් <i>L.vannamei</i> විශේෂය නිෂ්පාදනය කරයි. මේ වන විට ඉන්දියාවේ <i>Litopenaeus vannamei</i> නිෂ්පාදනය මෙ.ටො. මිලියන 0.4 ඉක්මවා ක් වූ අතර <i>P.monodon</i> නිෂ්පාදනය ක්‍රමයෙන් අඩු වී ඇත. 	<p>කරඳු ඉස්සන්ට (<i>Penaeus monodon</i>) ට වඩා පැසිපික් කිරි ඉස්සන් (<i>Litopenaeus vannamei</i>) ගේ පවතින වාසිදායී ලක්ෂණ</p> <ul style="list-style-type: none"> වර්ධන වේගය - වර්ධනය 20g දක්වා වැඩි වේගයකින් සිදුවේ. තැන්පතු ඝනත්වය - 150/m² දක්වා ඝනත්වයක් යටතේ වගා කල හැකිවුත් <i>P.monodon</i> විශේෂයට වගා කල හැක්කේ 40/m² කි. ලවණතාවය - විශාල ලවණ පරාසයක් දරාගත හැකි වීම උෂ්ණත්වය දරා ගැනීමේ හැකියාව ප්‍රෝටීන අවශ්‍යතාවය - <i>L.vannamei</i> ඉස්සන් ගේ ප්‍රෝටීන අවශ්‍යතාවය 20 - 35 % වන අතර <i>P.monodon</i> ඉස්සන්ගේ එය 40 - 42 % දක්වා වැඩි අගයක් පවතී. වැඩිදියුණු කල විශේෂ සෑදීමේ හැකියාව වැඩිවීම (SPF, SPR) කිට අවස්ථා ජීවත්වීමේ හැකියාව වැඩි වීම රෝග සඳහා ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි වීම පරිභෝජනයට ගත හැකි ප්‍රමාණය වැඩිවීම
---	--

පැසිපික් කිරි ඉස්සන් (*Litopenaeus vannamei*) ලංකාවට හඳුන්වා දීමෙන් ලබා ගත හැකි වාසි

- රෝග වලින් තොර ඉස්සන් නිෂ්පාදනය
- අඛණ්ඩ නිෂ්පාදනය
- 20g දක්වා නිෂ්පාදිතාව
- නිෂ්පාදන වියදම *P.monodon* ට සාපේක්ෂව අඩු වීම
- වැඩි වර්ධන වේගය
- දැනට පවතින ඉස්සන් නිෂ්පාදනය තුන් ගුණයකින් වැඩිකිරීම
- L.vannamei* ඉස්සන් වැඩි දියුණු විශේෂ නිෂ්පාදනය කරන බැවින් ඉදිරියේදී පැමිණිය හැකි රෝග වලටද ඔරොත්තු දිය හැකි (SPR) එම රෝග රහිත (SPF) ඉස්සන් බිහිකර ගැනීමේ හැකියාව පැවතීම.
- අධි නිවුර ක්‍රම යටතේ අඩු ඉඩක් සහ අඩු ජල ප්‍රමාණයක් භාවිතා කර වැඩි නිෂ්පාදනයක් ලබා ගැනීමට හැකිවීම
- මේ වන විට ඉස්සන් වගාව සිදු නොකරන ලද ප්‍රදේශ වන නැගෙනහිර හා උතුරු පළාත් තුළ ජනතාව විශාල ප්‍රමාණයකට ජීවන උපාය සංවර්ධනය කර ගත හැකි වීම.
- වැඩි නිෂ්පාදනයක් අඛණ්ඩව ලැබීම තුළින් අගය එකතු කරන ලද නිෂ්පාදන විදේශ වෙළඳපොළට හඳුන්වාදිය හැකිවීම
- අපනයන කර්මාන්ත වැඩි දියුණු වීම

***Litopenaeus vannamei* ආගන්තුක ආක්‍රමණකාරී විශේෂයක් නොවේ**

යම් කිසි සත්ව විශේෂයක් රටකට ආක්‍රමණකාරී විශේෂයක් වීමට නම් එම ප්‍රදේශයට හෝ එම පරිසර පද්ධතියට ඔවුන් හඳුන්වා දීමෙන් පසු ඔවුන් අනෙකුත් ජීවීන්ගේ ජීවන චක්‍ර වලට හා ආහාර ගැනීම වාසස්ථාන සඳහා තරඟ කිරීම වැනි පරිසර පද්ධතිය තුළ සිදු වන අහ්‍යන්තරික ක්‍රියාකාරකම් වලින් අනෙකුත් ජීවීන්ට හානිකර තත්වයේ ජීවන රටාවක් ගත කල යුතුය. ඒ අනුව බලන කල *Litopenaeus vannamei* යම් භෙයකින් ස්වාභාවික පරිසරයට නිදහස් වුවහොත් එම ක්‍රස්ටේෂියානා අප රටේ පරිසර පද්ධතිය තුළ ආගන්තුක ආක්‍රමණශීලී විශේෂයක් ලෙස පැවතීමට ඇති හැකියාව අතිශයින්ම අල්පය. මේ වන තෙක් ලොව වෙනත් කිසිදු රටකින් මෙම විශේෂය ආගන්තුක ආක්‍රමණකාරී විශේෂයක් බවට වාර්තා කර නැති අතර මෙම විශේෂය ආගන්තුක ආක්‍රමණකාරී විශේෂයක් ලෙස පිලිගත හැකි විද්‍යාත්මක සාක්ෂි කිසිවක් වාර්තා වී නැත.

ඒ අනුව බලන කල ලෝකයේ විශාල රටවල් ප්‍රමාණයකට මෙම විශේෂය හඳුන්වා දී තිබුණත් එම කිසිම රටක මෙම විශේෂය ආගන්තුක ආක්‍රමණකාරී විශේෂයක් නොවීමට හේතුව මෙම විශේෂය මිනිසා විසින් මවී සතුන් සංවර්ධනය කර ලබා ගන්නා පැටවුන් ගෙන් වගාව සිදුකරන නිසා බාහිර පරිසරට එක්වූ ද බාහිර පරිසරය සමග පැවතීමට නොහැකි වී ඇත

***Litopenaeus vannamei* හඳුන්වා දීමට යොමු වීම**

- ඉස්සන් කර්මාන්තය සඳහා පිහිටුවා ඇති සංවිධානය වන ශ්‍රී ලංකා ජලජීවී වගා සංවර්ධන සංඛානය (SLADA) ප්‍රමුඛ ඉස්සන් වගාකරුවන් හා අපනයනකරුවන් ගේ ඉල්ලීම්
- 2015.03.09 වන දින *Litopenaeus vannamei* ඉස්සන් වගාව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආරම්භ කිරීම සඳහා SLADA සංවිධානය විසින් ව්‍යාපෘති යෝජනාවලියක් ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත භාර දී ඇත.
- 2017.08.25 දින ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරියේ සභාපති තුමා ඇතුළු නිලධාරීන්, අභිජනනාගාර හිමිකරුවන්ගේ සංගමය සහ SLADA සංගමය සමග පැවති රැස්වීමේදී *Litopenaeus vannamei* ඉස්සන් ලංකාවට ගෙන එන්නේ නම් එය පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයට ද ලබා දිය යුතු බවට SLADA සංවිධානය විසින් ඉල්ලීම් කරන ලදී.
- යෝජිත ධීවර හා ජලජීවී වගා පනත සඳහා යෝජනා ලබාගත් අවස්ථාවේ දී SLADA සංවිධානය මගින් 2017.04.11 දින උතුරු හා නැගෙනහිරට පමණක් හඳුන්වා දීමට යෝජනා කර තිබූ අතර එයට SLADA විරුද්ධතාවය තරයේ ප්‍රකාශ කරමින් එය දිවයිනටම හඳුන්වා දෙන ලෙස ඉල්ලීමක් කර ඇත.
- 2017.02.16 දින ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබුණු අනුමැතිය අනුව Taprobane Frozen Foods (Pvt) Ltd ආයතනය විසින් *Litopenaeus vannamei* ඉස්සන් මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයෙහි වගා කිරීම සඳහා, එම දිස්ත්‍රික්කයේ අභිජනනාගාරයක් ඉදි කරන තෙක් අදාළ තාක්ෂණය සහිත විශේෂඥයින්ගේ උපදෙස් අනුව පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටි මනීෂා අභිජනනාගාරය වෙත මවී සතුන් ගෙනවිත් පසු කීටයන් ලබා ගැනීමේ නියමු ව්‍යාපෘතියක් වසරක කාලයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඉල්ලීම් කරන ලදී.

ධිවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය ගත් පියවර

- 2011.10.18 දින ධිවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේදී පැවැත්වූ ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ රැස්වීමේදී ගරු ධිවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යතුමා විසින් *Litopenaeus vannamei* නියමු ව්‍යාපෘතියක් සඳහා අවසර ලබා දෙන ලදී
- 2012 වර්ෂයේදී SPF *Litopenaeus vannamei* විශේෂය නියමු ව්‍යාපෘතියක් ලෙස පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ ආරච්චිකටුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ කොට්ටගේ ප්‍රදේශයේදී සිදු කරන ලදී.

- 2016.11.24 දින පැවති ධිවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය හා නාරා ආයතනය, ධිවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව ඇතුළු ඊට අනුබද්ධ ආයතන වල ප්‍රගති සමාලෝචනය කිරීමේ රැස්වීමේදී වයඹ පළාත හැර සියළු දිස්ත්‍රික්ක වල *Litopenaeus vannamei* ඉස්සන් ප්‍රභේදය ව්‍යාප්ත කිරීමට උපදෙස් දෙන ලදී.
- ධිවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය මගින් 2017.02.16 දින පවත්වන ලද 8th Investment Facilitation රැස්වීමේදී Taprobane Frozen Food (Pvt) Ltd වෙත අවසර ලබා දී ඇත.
- 2017.12.18 දින ශ්‍රී ලංකා ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරියේ පැවති ජලජීවී තාක්ෂණික කමිටුවේදී පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ නයිනමඩම ප්‍රදේශයේ, පිහිටි මනිෂා අභිජනනාගාරය සඳහා වසරක කාලයක් *Litopenaeus vannamei* ඉස්සන් අභිජනනය කිරීමට කොන්දේසි වලට යටත්ව අවසර දෙන ලදී.
- 2018.01.05 දින ශ්‍රී ලංකා ජලජීවී වගා සංවර්ධන සංඛ්‍යාතයේ නියෝජිතයින් සමඟ විශේෂ රැස්වීමක් ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරියේ ප්‍රධාන කාර්යාලයේදී පැවති අතර එහිදී *Litopenaeus vannamei* අභිජනනාගාරයක් මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක නොවන බැවින් දැනට පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ නයිනමඩම ප්‍රදේශයේ මනිෂා අභිජනනාගාරය A ශ්‍රේණියේ අභිජනනාගාරයක් තත්වයට වැඩි දියුණු කර වසරක කාලයකට පමණක් *Litopenaeus vannamei* වගාව පවත්වා ගෙන යාමට අවසර ලබා දීමට SLADA නියෝජිතයන් එකඟ විය.
- 2017.12.18 දින තාක්ෂණික කමිටුවේ දී ගත් තීරණයට අනුව NAQDA, SLADA සහ සත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් 2018.03.28 දින මෙම අභිජනනාගාරය පරීක්ෂා කිරීම සිදුකළේය.

- 2017.12.11 දින වැඩමුළුවක් පවත්වා L.vannamei ඉස්සන් (*Litopenaeus vannamei*) ගොවිපල සඳහා රෙගුලාසි සහ අභිජනනාගාර සඳහා රෙගුලාසි සකස් කර ඇත.
- ඒ අනුව *Litopenaeus vannamei* SPF (Specific Pathogen Free) මව් සතුන් 2018/04/08 දින මනිෂා අභිජනනාගාරය වෙත ගෙන එන ලදී.

***Litopenaeus vannamei* SPF මව් ඉස්සන් ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කිරීම සඳහා Taprobane Frozen Foods (Pvt) Ltd ආයතනය විසින් ලබා ගත් අනුමැතීන්**

- සත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව
- ධිවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

***Litopenaeus vannamei* SPF මව් ඉස්සන් රෝග නොමැති බව තහවුරු කිරීම**

- Health Status Report issued by Animal Disease Control Branch, Animal Industry Division, Department of Agriculture, Hawaii

අභිජනනාගාරය වෙත ගෙනෙන ලද SPF මව් සතුන් (2018/04/08)

මෙම මව් සතුන් සහිත බැගයන් සහිත ඇසුරුම සත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් හා ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරියේ නිලධාරීන් විසින් විවෘත කල ආකාරය (2018/04/08)

රෝග පරීක්ෂාව සඳහා සාම්පල ලබා ගත් ආකාරය (2018/04/09)